

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-1111/2007/30.

A Gazdasági Versenyhivatal versenytanácsa az **Invitel Távközlési Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság** Budaörs kérelmezőnek összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a **Tele2 Magyarország Kommunikációs és Szolgáltató Egyszemélyes Korlátolt Felelősségű Társaság** Budapest tárgyaláson kívül meghozta az alábbi

határozatot.

A versenytanács engedélyezi, hogy az Invitel Távközlési Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság a Tele2 Magyarország Kommunikációs és Szolgáltató Egyszemélyes Korlátolt Felelősségű Társaság felett irányítást szerezzen.

A versenytanács kötelezi a kérelmezőt, hogy a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül fizessen meg további 8.000.000 (azaz nyolcmillió) forint eljárási díjat a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037571. számú eljárási díjbevételei számlájára.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

I n d o k o l á s

I. A kérelem

1. Az Invitel Távközlési Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: Invitel) 2007. július 6-án adásvételi szerződést kötött a Tele2 Europe S.A. (75 Rte de Longwy, Bertrange 8080 Luxembourg) társasággal, melynek értelmében az Invitel megveszi a Tele2 Magyarország Kommunikációs és Szolgáltató Egyszemélyes Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Tele2) üzletrészeinek 100 százalékát, melyhez 2007. július 13-án benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) engedélyét kérte.

II. A kérelmezők

2. Az Invitel Magyarország második legnagyobb helyi vezetékes telefonszolgáltatója. Az ország lakosságának 14 százaléka számára nyújt vezetékes hálózatán a kilenc primer körzetre kiterjedő volt koncessziós területén (Szeged, Szentes, Dunaujváros, Jászberény, Esztergom, Gödöllő, Vác, Szigetszentmiklós és Veszprém körzetközpontokkal) különféle elektronikus hírközlési és ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat. Az Invitel jelen van – alternatív szolgáltatóként – más volt koncessziós szolgáltatók területein is. Az Invitel tevékenysége hat fő területre koncentrálódik: (1) lakossági hangátviteli szolgáltatások, (2) üzleti hangátviteli szolgáltatások, (3) lakossági internet szolgáltatások, (4) üzleti internet

és adatátviteli szolgáltatások, (5) összekapcsolási szolgáltatások, (6) egyéb nagykereskedelmi szolgáltatások.

A Invitel közvetett végső irányító tulajdonosa a dán Teledenmark A/S, amely ötven százalékot meghaladó tulajdonrészrel rendelkezik a Hungarian Telephone and Cable Corporation (a továbbiakban: HTCC) amerikai vállalkozásban. A HTCC a Holdco I-en, a Matel Holdings N.V.-n és a Magyar Telekom B.V.-n keresztül közvetetten irányítja a Teledenmark-csoport magyarországi tagjait (a továbbiakban: HTCC-csoport), melyek az Invitelen túl a Hungarotel Távközlési Zrt. (továbbiakban: Hungarotel), a Pantel Távközlési Kft. (továbbiakban: Pantel), a Pantel Technocom Távközlési Szolgáltató Kft. (továbbiakban: Pantecom), Euroweb Internet Szolgáltató Zrt. (a továbbiakban: Euroweb), valamint az üzleti tevékenységet nem végző HTCC Menedzsment és Tanácsadó Kft.

A Hungarotel tevékenysége elsősorban volt vezetékes távközlési koncessziós területére terjed ki, mely öt primer körzetet fed le (Békéscsaba, Orosháza, Salgótarján, Pápa, Sárvár körzetközpontokkal), ahol az elektronikus hírközlési szolgáltatások teljes spektrumát nyújtja.

A Pantel Magyarország egyik vezető alternatív távközlési szolgáltatója, amely az ország egész területén nyújt elektronikus hírközlési szolgáltatásokat, elsősorban üzleti ügyfelek és más elektronikus hírközlési szolgáltatók, másodsorban pedig lakossági felhasználók részére.

A Pantecom a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. (továbbiakban: MOL) távközlési üzletágának, a Moltelecomnak a kiszervezésével jött létre, s szolgáltatásokat is elsősorban a MOL részére nyújt.

Az Euroweb internet és adatátviteli szolgáltatásokat nyújt Magyarország egész területén, melyen belül kiemelkedő jelentőségű a Sulinet-Közháló program keretében nagyszámú oktatási- és egyéb közintézmény részére biztosított internet és ügyfélszolgálati szolgáltatások szerepe. A fentiekén túlmenően az Euroweb közvetítő-választásos és behívókártyás, valamint IP-alapú hangszolgáltatásokat is kínál, lakossági és üzleti előfizetők részére egyaránt.

A Teledenmark-csoport külföldön honos tagjai 2006. évben a Magyar Köztársaság területén nem értek el nettó árbevételt. A vállalkozáscsoport fent említett magyarországi tagjainak 2006. évi együttes nettó árbevételének – az egymás közötti forgalom nélkül számított – nagysága a Vj-111/2007. számú eljáráshoz benyújtott kérelem szerint 93,8 milliárd forint volt.

3. A Tele2 hívásonkénti közvetítőválasztás és közvetítő előválasztás útján kínál beszédcélú hívásslolgáltatásokat, valamint internet célú hívásslolgáltatásokat, melyek nyújtásához azonban nem rendelkezik hang továbbítására alkalmas hálózattal. 2005 augusztusáig hívásonkénti előválasztással nyújtott szolgáltatást, a közvetítő-előválasztással pedig 2005 augusztus-november során jelent meg a Magyar Telekom, az Invitel, a Monortel és az Emitel, majd a Hungarotel területén, ezzel országos szolgáltatóvá válva.

A Tele2 közvetlen tulajdonosa a luxemburgi székhelyű TELE2 Europe S.A., melyet közvetetten véglegesen a svéd Tele2 AB irányít. A Tele2 AB vállalkozáscsoport Európa egyik vezető alternatív telekommunikációs szolgáltatója. A vállalkozáscsoport több mint 30 millió ügyfelet szolgál ki 22 országban. Tevékenységi köre kiterjed a távközlésre, továbbá az adatfeldolgozásra, az adatbázis-szolgáltatásra, az on-line kiadásra, az egyéb számítástechnikai tevékenységekre, a piac- és közvélemény-kutatásra, hirdetésre, szoftver-kiadásra és egyéb szoftver-szaktanácsadásra, -ellátásra. A Tele2 2006. évi nettó árbevétele 10,6 milliárd forint volt. A Tele2 más vállalkozás felett irányítási joggal nem rendelkezik. (Lásd a Vj-111/2007/1. számú iratot.)

III. Az engedélykérési kötelezettség

4. A Tpvt. 1. § alapján a Tpvt. hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak (a továbbiakban az előzőek együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására. A Tpvt. hatálya alá tartozik továbbá a vállalkozás külföldön tanúsított piaci magatartása is, ha annak hatása a Magyar Köztársaság területén érvényesülhet.

A kérelem szerinti adásvételi szerződés egy nem Magyarországon bejegyzett vállalkozás és egy Magyarországon bejegyzett vállalkozás között jött létre és annak hatása a Magyar Köztársaság területén közvetetten és a tranzakcióban érintett vállalkozások magyarországi érdekeltségein keresztül közvetlenül is érvényesül, ezért arra a Tpvt. hatálya a fentiek értelmében kiterjed.

5. A Tpvt. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása (koncentrációja) jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez további egy vagy több tőle független vállalkozás egésze vagy része felett.

A Tpvt. 23. § (2) bekezdése értelmében közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen, ha a) a másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel, részvényeivel, illetőleg a szavazati jogok több mint ötven százalékaival rendelkezik, vagy b) jogosult a másik vállalkozás vezető tisztségviselői többségének kijelölésére, megválasztására vagy visszahívására, vagy c) szerződés alapján jogosult a másik vállalkozás döntéseinek meghatározó befolyásolására, vagy d) a másik vállalkozás döntéseinek meghatározó befolyásolására ténylegesen képessé válik.

Mivel az Invitel a Tele2 teljes üzletrészét megvásárolta, a fentiek alapján a versenytanács az Invitel kérelem szerinti közvetlen irányításszerzését összefonódásnak minősítette.

6. A kérelemben érintett vállalkozások realizáltak bevételt Magyarország területén a kérelem benyújtását megelőző üzleti évben. A Tpvt. 24. § értelmében a vállalkozások összefonódásához a GVH engedélye szükséges, ha az érintett vállalkozás-csoportok, valamint az érintett vállalkozás-csoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért együttes nettó árbevétele a tizenötmilliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozás-csoportok között van legalább két olyan vállalkozás-csoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozás-csoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van. Az ötszázmillió forintos küszöbérték meghatározásakor figyelembe kell venni az összefonódás következtében az irányítást elvesztő vállalkozás-csoportba tartozott vállalkozásokkal az összefonódást megelőző két éves időszakban az irányítást megszerző vállalkozás-csoport által megvalósított – engedélykerési kötelezettség alá nem esett – összefonódásokat is.

Amint az e határozat II. szakaszának 2-3. pontjában foglaltakból kiderül, az érintett vállalkozások kérdéses nettó árbevételi értékei meghaladják a törvényben (Tpvt. 24. § (1) bekezdésében és a 24. § (1) bekezdés b) pontjában) meghatározott küszöbértékeket.

Mindezek miatt a kérelmezett összefonódáshoz a Tpvt. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

IV. Az engedélyezési eljárás teljes körű eljárás keretében történő lefolytatásának szükségessége

7. A Tpvt. 63. § (3) bekezdése szerint vállalkozások összefonódásának ellenőrzése során az eljárást befejező döntést a kérelem beérkezésétől, illetve a hiányok pótlásától számított
- a) negyvenöt napon belül kell meghozni, amennyiben
 - aa) a 23. § és 25. § értelmében nem jön létre összefonódás, vagy
 - ab) az összefonódás a 24. § szerinti értéket nem éri el, vagy
 - ac) az engedély a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg;
 - b) százhusz napon belül kell meghozni minden egyéb esetben.

8. A Tpv. 63. § (4) bekezdése alapján a (3) bekezdés b) pontjának alkalmazásáról az eljáró versenytanács a kérelem beérkezésétől, illetve a hiányok pótlásától számított negyvenöt napon belül dönt.
9. A kérelem alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy az adott esetben a Tpv. 63. § (3) bekezdés aa) és ab) pontjaiban foglaltak nem alkalmazhatók. A kérelmezett tulajdonrész megszerzése - a fentiek szerint - a Tpv. 23. § (1) bekezdés b) és 23. § (2) bekezdés a) alapján összefonódásnak minősül, illetve az összefonódáshoz a Tpv. 24. §-a értelmében a 2. és 3. pontban említett árbevételi adatok alapján a GVH engedélye szükséges.
10. A Tpv. 63. § (3) bekezdés ac) pontjához kapcsolódóan arra nézve a Tpv. nem tartalmaz rendelkezést, hogy egy összefonódás mely esetben minősül olyannak, amely „a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg”. A Tpv. 30. § (2) bekezdésére való hivatkozásból azonban következik, hogy azok az összefonódások engedélyezhetők ilyen módon, amelyek nyilvánvalóan nem hoznak létre vagy nem erősítenek meg gazdasági erőfölényes helyzetet. A nyilvánvalóan engedélyezendő összefonódások körének meghatározása a Gazdasági Versenyhivatal mérlegelési jogkörébe tartozik. Azt, hogy a Gazdasági Versenyhivatal milyen szempontok és megfontolások alapján dönt abban a kérdésben, hogy az összefonódás engedélyezése iránti kérelmet a Tpv. 63. § (3) bekezdés ac) pontja szerinti (a továbbiakban: egyszerűsített) vagy a Tpv. 63. § (3) bekezdés b) pontja szerinti (a továbbiakban: teljes körű) eljárásban bírálja el, a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2003. számú közleménye (a továbbiakban: Közlemény) ismerteti.
11. A Közlemény 14-15. pontja egyfelől a horizontális, a vertikális, a portfólió és a konglomerátum hatások hiányához, másfelől az összefonódással érintett vállalkozások érintett piaci részesedéseikhez, illetve azok változásához köti az egyszerűsített eljárás alkalmazhatóságát.
12. Mivel a kérelmező vállalkozások esetében van olyan érintett piac (a helyhez kötött hívásslolgáltatások piaca az ország egész területén), ahol mindkét vállalkozás jelen van, így a nyilvánvalóan jelentkező horizontális hatás megléte miatt nem alkalmazható egyszerűsített eljárás. A Versenytanács gyakorlata szerint nem alkalmazható egyszerűsített eljárás, ha van olyan érintett piac, amelyen a vállalkozáscsoportok együttes piaci részesedése meghaladja a 20 százalékot, illetve ha van olyan az összefonódásban érintett bármely két vállalkozás-csoportot (mint vevőt és eladót) összekötő érintett piac, amelyen akár az eladó, akár a vevő vállalkozás-csoport egyedüli piaci részesedése meghaladja a 25 százalékot. Mivel az adott esetben az Invitel részesedése a saját hálózatával lefedett földrajzi térségben a helyhez kötött hívásslolgáltatások helyi piacán - a Versenytanács eddigi piac meghatározási gyakorlatát követő számítások alapján - jelentősen meghaladja a 25%-ot, így ez önmagában is indokolta az engedélyezési eljárás teljes körű eljárás keretében történő lefolytatásának szükségességét.
Ezek mellett azonban az is megállapítható volt a benyújtott adatok alapján, hogy a piaci koncentráció növekedése is valószínűsíthetően nem figyelmen kívül hagyandó mértékben emelkedik a tranzakció következtében egyes vizsgált, illetve vizsgálandó helyi piacokon, ami a versenytanács szerint szintén indokolta az engedélyezési eljárás teljes körű eljárás keretében történő lefolytatásának szükségességét.
13. Mindezek alapján a versenytanács Vj-111/2007/18. számú végzésében a kérelem teljes körű eljárás keretében történő elbírálását rendelte el.

V. Az érintett piac meghatározása

14. A Tpv. 14. § (1) bekezdése értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni.
15. A fent említett szakasz (2) bekezdése szerint a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a

teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait.

16. A kérdéses szakasz (3) bekezdése szerint földrajzi terület az, amelyen kívül a) a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
17. A jelen eljárásban vizsgált összefonódás a magyarországi elektronikus hírközlési szektor két vállalata között jött létre. Az összefonódásban résztvevő vállalkozások által folytatott piaci tevékenységek alapján valamennyi olyan piac érintettnek tekinthető a jelen eljárásban, amelyen akár a kérelmező, akár a kérelmezett jelen van, vagy potenciális belépőként jövőbeli jelenlétével érdemben számolni lehet. A versenytanács ugyanakkor az így szóba jöhető piacok valamennyikének részletes meghatározása és elemzése helyett csak azon piacoknak az azonosítását és elemzését tartotta szükségesnek, ahol az összefonódás következtében érzékelhető versenyjogi hatások jelentkezhetnek. A versenytanács véleménye szerint ilyen piacok az Invitel és a Hungarotel (együtt: HTCC), valamint ezen két piactól elkülönülő nem HTCC vezetékes szolgáltatók (zömében: Magyar Telekom) által vezetékes hálózattal lefedett földrajzi területeken az alábbiak: a) a lakossági vezetékes hangszolgáltatási piac forgalmi szegmense, b) a belföldi és nemzetközi beszédcélú tranzit piacok, c) a lakossági szélessávú internet szolgáltatás piaca, továbbá ehhez kapcsolódóan d) a lakossági vezetékes hangszolgáltatási piac hozzáférési szegmense.

VI. Az összefonódás piaci hatásai

18. A Tptv. 30. § (1) bekezdése értelmében az összefonódási tranzakció engedélyezésére irányuló kérelem elbírálásakor az eljáró hatóságnak „mérlegelnie kell az összefonódással járó előnyöket és hátrányokat”, melynek során vizsgálni kell különösen: a) az érintett piac szerkezetét; az érintett piacokon fennálló vagy lehetséges versenyt, a beszerzési és az értékesítési lehetőségeket; a piacra lépés és a piacról történő kilépés költségeit, kockázatait, valamint műszaki, gazdasági és jogi feltételeit; az összefonódás várható hatását az érintett piacokon folyó versenyre; b) az érintett vállalkozások piaci helyzetét és stratégiáját, gazdasági és pénzügyi képességét, üzleti magatartását, bel- és külső versenyképességét, illetve ezek várható változásait; c) az összefonódásnak a szállítókra, a közbeeső és a végső fogyasztókra gyakorolt hatását.

Konglomerátum hatás

19. Tekintettel arra, hogy a piac több szereplője, így a kérelmező Invitel maga is tőkeerős, nemzetközi háttérrel bíró vállalkozás (vagy vállalkozás-csoport tagja), továbbá a Tele2 a GVH információi szerint nem rendelkezik olyan pénzügyi és egyéb erőforrásokkal, amelyek a kérelmező Invitel (vagy az Invitelt irányító vállalkozás-csoport) meglévő eszközeit érdemben növelnék, a versenytanács úgy ítéli meg, hogy az összefonódásnak nem lesz érdemben káros konglomerátum hatása.

Portfólió hatás

20. A versenytanács szerint a kérelmezett összefonódás érdemben káros portfólió hatásával sem kell számolni, mivel az Invitel és a Hungarotel jelenleg is nyújtja a Tele2 által kínált szolgáltatásokat.

Vertikális hatás

21. A versenytanács szerint a híváskezdeményezés és hívásvégződtetés nagykereskedelmi, valamint a nagykereskedelmi bérelt vonal piacokon nem jelentős vertikális hatások jelentkezhetnek.
22. A Tele2 hálózat nélküli alternatív szolgáltatóként az Invitel és a Hungarotel szabályozott feltételekkel értékesített nagykereskedelmi termékeit (összekapcsolási szolgáltatásokat) felhasználva nyújtja hívásslolgáltatásait a HTCC területen, ezért az összefonódásnak ebből következően lehetne vertikális hatása. Ugyanakkor ezek a nagykereskedelmi termékek mind igénybevételi feltételeikben, mind áraikban szabályozottak, így az inkumbens szolgáltatók a Tele2-nek önálló szereplőként való jelenlététől függetlenül sem tudják hátrányosabb helyzetbe hozni a piacon maradó versenytársakat, másrésről ez a vertikális jelleg – sokkal erősebb mértékben – a tranzakciót megelőzően is fennállt a saját kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtása érdekében igénybe vett (belső) nagykereskedelmi, hálózati szolgáltatás tekintetében, s ebben érdemi erősödés nem várható.
23. Tényleges, ám elhanyagolható vertikális hatása lehet még az összefonódásnak a tranzit szolgáltatások és a bérelt vonali szolgáltatások piacán, mert a Tele2 gerinchálózat hiányában csak ilyen szolgáltatások (elsősorban belföldi tranzit) igénybevételével tudja továbbítani forgalmát. A belföldi tranzit és nagykereskedelmi bérelt vonali trónk szegmens piacok a - GVH gyakorlata szerint (lásd a Vj-19/2007. számú eljárásban hozott határozatot) - versenyző piacok, ahol az Invitel-csoport gazdasági erőfölényes helyzete nem feltételezhető, és a Tele2 által az Invitel-csoport tagjaitól igénybe vett szolgáltatások volumene nem jelentős. A vizsgálók által a Tele2 által igénybe vett tranzit és bérelt vonali szolgáltatások volumenével, értékével kapcsolatban beszerzett információk is alátámasztották, hogy azok az országos méretüként meghatározható földrajzi piacok egészéhez viszonyítva csekély jelentőségűek, így a tranzakció révén belső forgalommá válásuk a piaci pozíciókat nem befolyásolja érdemben, így káros vertikális hatások kialakulásától az összefonódás következtében szintén nem kell tartani.

Horizontális hatás

24. Amint az a fenti 17. pontban foglaltakból kiderül a versenytanács az érintett piacok meghatározásánál az érintett termékpiacokat földrajzilag elkülönülten határozta meg. Ebből következően a piaci folyamatokat a versenytanács szintén földrajzi területenként külön-külön értékelte. A korábbiakban kifejtettekén túl az alábbiakban azzal az egyszerűsítéssel is él a versenytanács, hogy a Hungarotel és az Invitel területeket is többnyire egyként, valamint a nem HTCC területeket is egyként értelmezi.
25. A rendelkezésre álló adatokból az is kiderül, hogy a kérelmezett fúzió hatása nem egyformán jelentkezik a Magyar Telekom területeken és a HTCC területeken. A Tele2-nek kb. hatszor több ügyfele van a Magyar Telekom területén, mint a HTCC területeken.

Lakossági vezetékes hívásslolgáltatási piac forgalmi szegmense

26. A szóban forgó piacok elkülönült értékelése előtt a versenytanács általános érvénnyel jelzi, nem vitatja a piaci szereplők azon jogát, hogy versenytársak döntéseire reagálhatnak, ellenlépéseket tehetnek. A piaci folyamatok elemzése során az a kép rajzolódott ki a versenytanács számára, hogy a hírközlési piac liberalizálását követően keletkezett piaci lehetőséget, részt a Tele2 és más alternatív szolgáltatók kihasználták. Ugyanakkor a területen hálózattal rendelkező versenytársak többnyire képesek voltak viszonylag gyors és esetenként határozott válaszlépések megtételére. Azaz, az alternatív szolgáltatók kezdeti sikeres piacszerzésére a hívásforgalmi piacon a hálózattal rendelkező korábbi koncessziós szolgáltatók díjaik megfelelő kiigazításával reagáltak. Ennek következtében a volt koncessziósok (így például az Invitel, Hungarotel és a Magyar Telekom) piacvesztése

megállt. A volt koncessziósok hatékony válaszlépései nyomán a korábban megnyílt és vonzónak tűnő piaci lehetőségek bezárultak, illetve kevésbé bizonyulnak vonzónak az alternatív szolgáltatók számára.

Mindezt a folyamatot csak felerősítette az, hogy a szóban forgó piac stagnáló, vagy inkább szűkülő. Míg 2000-ben országosan 3,798 millió volt a bekapcsolt fővonalak száma, addig 2006 végére ez a szám 3,381 millióra esett vissza. A csökkenést elsődlegesen az egyéni előfizetések számának visszaesése magyarázza. A hívások száma tekintetében is hasonló folyamat figyelhető meg. (A versenytanács megjegyzi, hogy az adatokból úgy látszik, hogy a piac szűkülése aszimmetrikusan ment végbe. A Magyar Telekom hálózattal lefedett területeken a forgalom visszaesése kisebb mértékű, mint más területeken. Ez arra enged következtetni, hogy a Magyar Telekomnak árképzésével jobban sikerült a piaci folyamatokra reagálni, mint más szolgáltatóknak.

Fontos az a fejlemény is, hogy a kezdeti jelentős növekedés, majd némi visszaesés után a Tele2 és a Magyar Telekom részesedése az Invitel és Hungarotel területeken ma már nagyjából megegyezik. (E részesedések nagysága 2006 végén a tíz százalékot meghaladta.)

27. Az engedélyezési eljárás során elvégzett piacelemzés során az derült ki, hogy bár átmenetileg a hívásonkénti közvetítéválasztás és közvetítő előválasztás útján beszédcélú hívásslátszókat nyújtó alternatív szolgáltatók jelentős versenynyomást fejtettek ki a hálózattulajdonos volt koncessziós szolgáltatókra, így a Tele2 az Invitel és a Hungarotel, vagy például a Magyar Telekom árazására, e hatás mellett idővel felértékelődni látszik a kábelszolgáltatók által kifejtett versenynyomás. A volt koncessziós szolgáltatók elvben lehetséges és ténylegesen meg is valósult megfelelő árazási válaszlépései miatt a versengő párhuzamos kábelhálózatokkal rendelkező versenytársak képesek tartós és sikeres versenynyomást gyakorolni a volt koncessziós szolgáltatók árképzési döntéseire, hiszen ők képesek a vezetékes telefonhálózattal rendelkező szolgáltatók kétrészes árképzésére megfelelő kétrészes ár kialakításával hatékony választ adni.

A fent leírt folyamatok eredményeként az Invitel területen a volt koncessziós 2006 elejétől 70 százalék körül tudta stabilizálni (a lebeszél percekben számolt) piaci részesedését. A Hungarotel esetében ez a szám nagyjából hasonló folyamatok eredményeképpen és körülbelül azonos időszakban valamivel 60 százalék felett ingadozik. (Lásd a Vj-11/2007/27. számú iratot.)

A HTCC (Invitel és Hungarotel) szolgáltatói területek

28. A kérelmezett összefonódásnak leginkább ezen a területen jelentkehetnek káros horizontális hatásai, hiszen a kérelmező volt koncessziós vezetékes telefonhálózat tulajdonos gyakorlatilag az egyik, a 2005-2006-os időszakban igencsak fontos versenytársa feletti ellenőrzést szerzi meg. A versenytanács az elvégzett elemzések után (lásd a Vj-11/2007/27. számú iratot és a Vj-11/2007/28. számú vizsgálati jelentést) mégis úgy látja, hogy az összefonódás nem vet fel komoly aggályokat a HTCC területeken. A piaci folyamatok elemzése jól mutatja, hogy a HTCC területekre belépve a Tele2 komoly versenynyomást fejtett ki az Invitelre és a Hungarotelre. A kérelmezett összefonódás így első látásra a versenynyomás megszűntéhez vezetne, ami végső soron azt eredményezhetné, hogy a Tele2 fegyverező magatartásának megszűnte miatt az Invitel és a Hungarotel területeken a szolgáltatási árak a korábbi szintre, vagy akár még jelentősebben emelkedhetnek. A versenytanács ugyanakkor úgy látja, hogy ennek a valószínűsége tartósan csekély, mert időközben a Tele2 mellett a kábelszolgáltatók, így különösen a T-Kábel (a Magyar Telekom leányvállalata) mint alternatív hálózattal rendelkező szolgáltató szintén jelentősebb részesedést szerzett a HTCC piacokon. A két legnagyobb kábelszolgáltató az Invitel területen tíz százalék körüli, a Hungarotel területen húsz-huszonöt százalék körüli piaci részesedést tudott szerezni 2007 elejére a percforgalmi adatok alapján számolva. Az adatok azt is mutatják, hogy a T-Kábel a

HTCC területeken az igazán aktív kábel piaci szereplő. A piaci részesedési adatok alapján arra lehet következtetni, hogy ezeken a területeken a T-Kábel aktivitása (érthető módon) amúgy is jelentősebb, mint a Magyar Telekom területeken. Ez a fenti 28. pontban kifejtettekre is tekintettel arra utal, hogy valójában a T-Kábel és más alternatív hálózattal rendelkező szolgáltatók fejtenek és fejthetnek ki tartós és komoly versenynyomást az Invitel és a Hungarotel árképzési magatartására.

De e mellett az is jelzi, hogy a kérelmezett összefonódás nem vet fel komoly aggályokat, hogy a közvetítőválasztást kínáló szolgáltatók sorát – még a Tele2 piacra lépését megelőzően – a Magyar Telekom nyitotta meg és a rendelkezésre álló adatok elemzése alapján úgy tűnik, hogy a Tele2 átmeneti sikerei ellenére az Invitel területen 2007 elejétől, a Hungarotel területen 2006 végétől kezdve - az átlagokat véve alapul - inkább a Magyar Telekom szolgáltatását érdemesebb a fogyasztóknak igénybe venni, s nem a Tele2-ét. A fogyasztók egy jelentős része ekként is tett a kérdéses időszakban. (Azaz, a Tele2 szerepét a Magyar Telekom e részterületen is képes lenne átvenni és ehhez az érdekeltsége is meglenne – a fenti 27. pontban említett megszorítások határain belül.)

Nem HTCC szolgáltatási területek

29. Ebben a részben a versenytanács a Magyar Telekom hálózatával lefedett szolgáltatási területeken várhatóan jelentkező hatásokat értékelte nevesítve, mert a GVH rendelkezésére álló adatok alapján megállapítható, hogy - Tele2 ügyfélbázisának nagy része a Magyar Telekom területekre koncentrálódik. Ugyanakkor a versenytanács szerint ezen piacokra vonatkozóan tett megállapításai lényegét tekintve azonosak más nem HTCC és nem is Magyar Telekom vezetékes telefonhálózatokkal lefedett szolgáltatási területeken is, ezért ezen piacok részletes elemzésétől és értékelésétől eltekintett.
30. A versenytanács szerint káros horizontális hatások kialakulásától az összefonódás következtében még kevésbé kell tartani e részpiacokon. A nem HTCC területeken a kérelmezett összefonódás előtt a HTCC-csoport nem volt erőfölényes helyzetben. A versenytanács szerint az összefonódás révén a HTCC-csoport ezen a területen még inkább képes lesz arra, hogy valós és eredményes versenynyomást gyakoroljon a volt koncessziós szolgáltatókra. Ezeken a (földrajzi) szolgáltatási területeken tehát a kérelmezett összefonódásnak inkább versenyt erősítő, semmint károsító hatásaival lehet számolni.

Belföldi és nemzetközi beszédcélú tranzit piacok

31. A HTCC-csoport a beszédcélú tranzit piacon jelentős piaci részesedéssel rendelkezik (a tényleges forgalmi adatok alapján). Az összefonódás következtében a HTCC-csoport részesedése tovább nőhetne és – egyes piaci becslések szerint – például a belföldi tranzit piacon meghaladhatná az ötven százalékot is. A versenytanács úgy ítéli meg, hogy még akkor is, ha a piaci részesedések becslése pontos lenne, akkor sem kellene az összefonódás miatt komoly versenykorlátozó hatások jövőbeli jelentkezésétől tartani. A Vj-19/2007. számú versenyfelügyeleti eljárásból ismert, hogy a Magyar Telekom ezen piacon felhasználható jelentős feles kapacitással rendelkezik és a Magyar Telekomon kívül is vannak még olyan független vállalkozások, amelyek a HTCC-csoport magatartását minden bizonnyal képesek versenynyomás gyakorlása révén versenyjogilag nem kifogásolható keretek között tartani. A szóban forgó piacokon a forgalom áterelése egyik szolgáltatótól egy másik szolgáltatóhoz a gyakorlatban könnyen megoldható.

Lakossági szélessávú és keskenysávú internet szolgáltatás piaca

32. A Tele2 a keskenysávú internet szolgáltatások piacán jelen van. Ugyanakkor ezen a piaci szegmensen a részesedése nem jelentős. Tekintettel arra, hogy a keskenysávú internetet használó előfizetők száma mind az Invitel, mind a Tele2 előfizetői bázisához képest kicsi

- a Tele2 esetében ez az arány két százalék körüli -, és ez az arány is várhatóan tovább fog csökkenni a szóban forgó szolgáltatás iránti csökkenő kereslet miatt, ezért a versenytanács megítélése szerint e részpiacokon jelentkező hatások részletes értékelésére nem volt szükség, illetve azok figyelmen kívül hagyhatók. Ezen a területen a versenytanács szerint az összefonódás miatt komoly versenykorlátozó hatás jelentkezésével nem lehet számolni.

33. Bár a szélessávú internet szolgáltatás piacán a Tele2 nincs jelen, de potenciális piacra lépőként elvben számolni lehetett volna vele. Ugyanakkor a versenytanács rendelkezésére álló információ szerint ennek az elvi lehetőségnek ténylegesen gyakorlati jelentősége nincs. A versenytanács szerint e ténynél is fontosabb az, hogy egymaga a UPC az Invitel területeken tíz százalékot meghaladó, a Hungarotel területen harminc százalékot meghaladó részesedést tudott szerezni magának, ami a hírközlési piacon megfigyelhető konvergencia miatt nem csak erre a piaci szegmensre nézve lehet rövid távon kihatással, hanem a vezetékes beszédforgalom piacára is hosszabb távon. Mindezekre tekintettel a versenytanács szerint ezen a területen sem kell az összefonódás miatt komoly versenykorlátozó hatás jelentkezésétől tartani.

Lakossági vezetékes hangszolgáltatási piac hozzáférési szegmense

34. A Tele2 ezen a piacon sem volt jelen, így ezen a piaci szegmensen is potenciális szereplőként lehet figyelembe venni. Az előző pontban kifejtettek alapján a gyakorlatban nem kell az összefonódás miatt komoly versenykorlátozó hatás jelentkezésétől tartani.

Összegzés

35. Mindezek alapján, a versenytanács szerint az Invitel közvetlen irányításszerzése a hatékony verseny kialakulása, fennmaradása vagy fejlődése, illetve az összefonódás miatt esetlegesen domináns piaci helyzetet eredményező, vagy azt megerősítő következmények szempontjából nem tekinthető kifogásolhatónak. A GVH által lefolytatott vizsgálat után megállapítható, hogy az összefonódásnak nem valószínűsíthetőek olyan jelentős horizontális, vertikális, portfólió és konglomerátum hatásai, melyeket a versenytanács összességükben súlyosan károsnak ítélt.

VII. Engedélyezés

36. Az összefonódásban közvetlenül és közvetetten érdekelt felek a közvetlen irányítást eredményező tranzakcióhoz kötődően kötöttek a verseny korlátozására vonatkozó kiegészítő megállapodást, de az adásvételi szerződés 13. pontjában található rendelkezések nem lépik túl az efféle szerződésekre jellemző határokat, illetve csak két évre szólnak. Mindezek alapján a versenytanács megállapítja, hogy a megállapodás ezen rendelkezései sem vetnek fel versenyjogi aggályokat.
37. A Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha az összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacon vagy annak jelentős részén. A teljes körű eljárás keretében lefolytatott vizsgálat nyomán megállapítható, hogy a kérelmezett összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacon vagy annak jelentős részén. Továbbá, a versenytanács megjegyzi, hogy a lefolytatott vizsgálat alapján annak a valószínűsége is csekély, hogy a kérelmezett összefonódás következtében a versenynyomás lényeges mértékben mérséklődjön, azaz nem valószínűsíthető, hogy az összefonódás következtében a fogyasztókat érő számottevően érzékelhető káros hatások jelentkezzenek.

38. Mindezek alapján a versenytanács a Tpvt. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában az összefonódást engedélyezte.
39. A versenytanács engedélyező döntését az is befolyásolta, hogy az összefonódás engedélyezésének hiányában a Tele2 valószínűleg kivonulna a magyar piacról. Ez azt jelenti, hogy - a szokásostól eltérően - az összefonódás előtti helyzetet nem egyszerűen az összefonódás utáni helyzettel kell összevetni, hanem azt is figyelembe kellett venni, hogy az összefonódás engedélyezésének megtagadása esetén nem a fúzió előtti helyzet maradna fenn.
40. A versenytanács megjegyzi azt is, hogy a jelen eljárásban nem tartotta szükségesnek a mobil és a vezetékes telefonálás közötti helyettesítés lehetőségének és tényleges megvalósulásának elemzését, mivel a versenytanács a piac fenti szűk értelmezése mellett történő meghatározása mellett sem talált okot az összefonódási kérelem megtagadására. A piac tágabb meghatározása esetén a kérelmezők piaci részesedése nyilvánvalóan alacsonyabb lenne, ami alapján az összefonódás még kevésbé vetne fel piaci dominancia kialakulását, vagy megerősödését, illetve a verseny intenzitásának csökkenését előre vetítő aggályokat.

VIII. Egyéb kérdések

41. A versenytanácsnak az eljárási díj megfizetéséről is rendelkeznie kellett, mert a kérelmező a Tpvt. 62. § (1) bekezdése szerinti kettőmillió forintot előzetesen befizette ugyan (lásd a Vj-111/2007/29. számú iratot), a Tpvt. 62. § (1) bekezdése szerint azonban, ha az engedélyezési eljárásban eljáró versenytanács a 24. § alapján indított eljárásban a határozatot a 63. § (3) bekezdés b) pontja alapján hozza meg, a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül további 8 millió, azaz nyolcmillió forint eljárási díjat kell fizetni.
A versenytanács határozatát a III. részben kifejtettek alapján a Tpvt. 63. § (3) bekezdés b) pontja szerinti teljes körű eljárásban hozta meg, ezért a Tpvt. 62. § (1) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint - további nyolcmillió forint eljárási díj megfizetésére kötelezi a kérelmezőt.
42. A versenytanács határozatát – a Tpvt. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyaláson kívül hozta meg.
43. Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2007. október 2.